

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Факультет № 6

Кафедра правоохоронної діяльності та поліціїсти

ТЕКСТ ЛЕКЦІЇ

з навчальної дисципліни **«Управління в правоохоронних органах»**

обов'язковий компонент освітньої програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти

262 «Правоохоронна діяльність» (Правоохоронна діяльність)

за темою **«Планування, контроль та облік управління в органах
Національної поліції»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 21 грудня 2023 р. № 11

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 20 грудня 2023 р. № 12

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін
Протокол від 21 грудня 2023 р. № 11

Розглянуто на засіданні кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики
Протокол від 14 грудня 2023 року № 13

Розробники:

1. Старший викладач кафедри правоохоронної діяльності та поліціїстики,
кандидат юридичних наук Пінчук Юлія Костянтинівна.

Рецензенти:

1. Заступник начальника відділення поліції № 3 Харківського районного
управління поліції № 1 ГУНП в Харківській області, д.ю.н., с.н.с. Прокопенко
О.Ю.

2. Доцент кафедри адміністративного права та процесу Факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ, к.ю.н., доц.
Казанчук І.Д.

План лекції

§1. Види та форми планів, їх характеристика.

- Структура поточного плану.
- Принципи планування та вимоги до планів в поліції.
- Методика планування.

§2. Поняття та зміст контролю. Система контролю в поліції. Поняття, види та форми обліку в поліції.

Література

Основна:

1. Адміністративна діяльність органів поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. І. Безпалова, О. В. Джафарова, В. А. Троян та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: ХНУВС, 2017. – 432 с.

2. Адміністративна діяльність поліції у питаннях та відповідях : навчальний посібник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. НАПрН України О. М. Бандурки ; [О. І. Безпалова, О.В. Джафарова, С.М. Князєв та ін.; передм. О. М. Бандурки] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. — Харків: ХНУВС, 2017. — 242 с.

3. Управління органами Національної поліції України : підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. В. В. Сокурєнка ; [О. М. Бандурка, О. І. Безпалова, О.В. Джафарова та ін. ; передм. В. В. Сокурєнка] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків: Стильна типографія, 2017. – 580 с.

Допоміжна

1. Кодекс України про адміністративні правопорушення від від 07.12.1984 № 8073-X. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

2. Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення: закон України від 22.09.2005 № 2899-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2899-15>

3. Про затвердження Порядку розгляду звернень та організації проведення особистого прийому громадян в органах та підрозділах Національної поліції України: наказ МВС України від 15.11.2017 № 930 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1493-17>

4. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України: наказ МВС України від 19.12.2017 № 1044. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0686-18>

5. Про Національну поліцію: закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/580-19>

Інтернет ресурси:

1. <http://zakon.nau.ua/>
2. <http://portal.rada.gov.ua/>
3. <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/index>

Вступ

Прийняття більшості управлінських рішень в поліції здійснюється на основі *планів*, особливо це стосується основних напрямків діяльності (розслідування кримінальних справ, охорона громадського порядку, виховна робота з особовим складом тощо). *Планування* забезпечує організованість у діяльності поліції, взаємодію між різними підрозділами, зосередженість зусиль на вирішенні головних завдань, підвищує відповідальність виконавців і полегшує контроль.

Планування є *загальною функцією управління*, яка включає в себе визначення цілей, завдань відділу поліції на наступний період діяльності,

засобів та методів їх досягнення і виконання. З цього випливає, що в плані обов'язково відображаються цілі й завдання, засоби та ресурси, які потрібні для їх досягнення і вирішення, намічені заходи з указанням черговості і терміну виконання, конкретних виконавців, контролю за виконанням планових заходів.

Загальними функціями управління є також *контроль та облік*. В процесі реалізації будь-якого управлінського рішення необхідно *контролювати дії виконавців*. *Контроль* базується на *обліку* результатів роботи виконавців, взагалі кажучи, контроль і облік - це єдина нерозривна функція.

§1. Види та форми планів, їх характеристика.

- Структура поточного плану.

За значенням і складом виконавців можна виділити *загальні (поточні), спеціальні та особисті* плани.

У залежності від проблем, які потребують вирішення, та мети, що має бути досягненою, у практиці застосовується *стратегічне (перспективне), організаційно-тактичне та організаційно-оперативне* планування.

Стратегічне, або перспективне планування здійснюється на період у кілька років з урахуванням основних напрямків розвитку країни, регіону. Хоча на рівні місцевих органів перспективні плани, як правило, не розробляються, але територіальні органи Національної поліції України беруть участь у підготовці комплексних заходів, розрахованих на перспективу, а нерідко повинні очолювати розробку таких заходів. До них належать, зокрема, додаткові заходи щодо виконання Державної програми боротьби зі злочинністю, інших загальнодержавних програм по охороні правопорядку, комплексних програм МВС тощо.

Організаційно-тактичне планування передбачає розробку поточних планів. В органах поліції вони розробляються на рік, в їх структурних підрозділах - на квартал.

Організаційно-оперативне планування включає в себе розробку

спеціальних планів, які використовуються для вирішення конкретних завдань у міру їх виникнення. Ці плани можуть бути разового або багаторазового використання.

Плани *разового* використання спрямовані на виконання окремих завдань, які виникають у процесі діяльності поліції. До них слід віднести плани розслідування конкретних кримінальних справ, проведення невідкладних оперативно-розшукових заходів.

Плани *багаторазового* використання розробляються як типові документи, своєрідні алгоритми комплексного вирішення окремих проблем, які повторюються. Серед них графіки чергувань, контролю служби, плани цільових операцій (“Перехоплення”, “Сирена”, “Грім”, “Хвиля”, “Сполох” та інші), плани забезпечення громадського порядку та безпеки під час проведення масових заходів, плани діяльності поліції за надзвичайних пригод (наприклад, катастрофа на транспорті), за надзвичайних обставин (стихійні лиха, епідемії), за особливих умов (мобілізація, заходи цивільної оборони).

Типові плани передбачають перелік невідкладних дій чергової частини поліції у випадку одержання інформації про надзвичайну пригоду, систему інформування місцевих органів влади і вищих суб’єктів управління, сусідніх органів Національної поліції, військових частин, прокуратури, служби безпеки, порядок реалізації першочергових управлінських рішень (пошуку, блокування, захоплення, евакуації населення, створення і склад оперативних груп та резерву). В кожному плані визначаються виконавці, строки, контроль виконання, в тому числі порядок доповідей, схема оповіщення особового складу.

Особисте планування може здійснюватися працівником поліції щоденно, такі плани можуть складатись на тиждень, місяць і більший термін. Особисте планування ведеться з метою раціоналізації роботи працівників, підвищення ефективності управлінської діяльності, скорочення затрат часу і сил на виконання завдань.

В *структурі плану* можна виділити три частини: *загальну, спеціальну та*

додатки.

Загальна частина - це преамбула (вступ), де формулюється оцінка ситуації і вихідні дані, основні цілі та завдання відділу Національної поліції, відображаються всі сторони оперативної обстановки - криміногенна, економічна, соціально-політична, демографічна ситуації.

Спеціальна частина плану, розрахованого на перспективу, складається з кількох розділів, які містять конкретні заходи, спрямовані на вирішення найбільш актуальних проблем. Рекомендуються такі розділи.

1. *Організаційні заходи.* Тут відображається інформаційно-аналітична робота, проведення нарад, інших оргзаходів, підготовка пропозицій до інстанцій.

2. *Кадрове забезпечення оперативно-службової діяльності, зміцнення дисципліни та законності.* В цей розділ включаються заходи щодо підбору, розстановки, навчання та виховання кадрів.

3. *Боротьба зі злочинністю в сфері економіки, захист споживчого ринку.*

4. *Організація роботи з попередження, розкриття і розслідування злочинів.* Розділ, у свою чергу, поділений на три частини: перша торкається питань профілактики правопорушень, друга - боротьби з організованою та груповою злочинністю, третя - організації роботи з розкриття та розслідування злочинів.

5. *Забезпечення охорони громадського порядку, безпеки дорожнього руху.*

6. *Матеріально-технічне забезпечення. Фінансова та господарча діяльність. Розвиток соціальної сфери.*

Як додаток до плану, розробляється план роботи оперативної наради при начальнику органу Національної поліції. Можуть бути й інші додатки у вигляді діаграм, схем, таблиць, графіків тощо. Належним чином оформлений, чіткий, конкретний план - показник високої управлінської культури начальника органу.

Принципи планування та вимоги до планів в поліції.

Основними принципами планування є *законність, науковість, системність, безперервність, ефективність*.

Законність передбачає повну відповідність цілей та засобів їх досягнення, які визначаються планами, вимогам чинного законодавства.

Науковість планування засновується на всебічному і глибокому пізнанні і врахуванні закономірностей та особливостей у сфері функціонування органів Національної поліції. Таке пізнання може бути досягнуто лише шляхом ретельного вивчення інформації про стан оперативної обстановки. Вона дає можливість прогнозувати події, передбачати їх (сучасна наука стверджує, що людина здатна прогнозувати майбутнє з достовірністю 80%). Науковість - це також застосування науково обгрунтованих методів планування та засобів реалізації планів.

Системність полягає у взаємозв'язку запланованих заходів у тому, щоб план являв собою єдине ціле, а не набір випадкових, не пов'язаних між собою пунктів.

Безперервність тісно пов'язана з системністю і полягає не тільки у переході від одного періоду до іншого, але й у взаємозв'язку між плануванням у різних структурних підрозділах територіальних органів Національної поліції.

Ефективність планування визначається ступенем досягнення його цілей. Щоб її забезпечити, в плані треба передбачити певні передумови - обгрунтовані реальні цілі, якісно-кількісні показники, забезпечення ресурсами.

До планів висуваються такі *вимоги*.

1. *Актуальність*. План має бути спрямованим на вирішення дійсно важливих проблем. Для цього потрібний глибокий аналіз оперативної обстановки. Наприклад, якщо в районі зростає кількість грабунків, то у плані обов'язково має міститися перелік заходів, спрямованих на усунення причин цього явища та умов, що сприяють йому.

2. *Комплексність*. План мусить сприяти вирішенню різних управлінських завдань у тісному взаємозв'язку. В поточний план в поліцейську діяльність можна включати лише заходи, виконання яких здійснюється кількома

службами. Заходи, які виконує одна служба самостійно, відображаються у її квартальних планах.

3. *Реальність*. План повинен бути здійснюваним. Це забезпечується шляхом визначення оптимального обсягу роботи відділу Національної поліції з урахуванням резерву часу, сил та засобів, можливих змін оперативної обстановки.

4. *Конкретність*. У плані немає місця гаслам типу “вдосконалювати”, “продовжити роботу”, “проводити” та термінам виконання “постійно”, “протягом року”, “щоквартально” і т.ін. Завдання і заходи щодо їх досягнення формулюються чітко і ясно, вказуються конкретні виконавці та строки виконання. Неприпустимим є дублювання в плані функціональних обов’язків галузевих служб, підрозділів або окремих працівників.

5. *Стабільність*. Вона пов’язана з актуальністю. Якщо розробці плану передував глибокий аналіз оперативної обстановки, то в ході його виконання не виникне потреба у внесенні суттєвих змін.

6. *Напруженість*. Для того, щоб реалізація передбачених заходів мала ефективні наслідки, план мусить вимагати мобілізації всіх сил і засобів органу Національної поліції.

Серед інших вимог до плану можна згадати послідовність, тобто зв’язок діючого плану з попередніми, своєчасність його розробки, оптимальність.

- Методика планування

Однією з важливих пізнавально-програмних функцій управління є *прогнозування*, яке дозволяє бачити вірогідний розвиток подій. Якщо планування має директивний характер, то прогнозування припускає конкретний хід подій та рекомендує вжиття відповідних заходів. Але попри суттєву різницю, прогнозування і планування - це два нерозривних етапи єдиного процесу управління. *Прогноз* заздалегідь передбачає, що саме та за яких умов

може відбутися, а *план* визначає те, що повинно здійснитися і що для цього треба зробити. Кримінологічний прогноз є обов'язковою базою поточного плану будь-якого органу Національної поліції.

Практика планування спирається на певну науково відпрацьовану методичну основу. Існує кілька взаємопов'язаних *методів* планування. Так, *метод послідовних наближень* допомагає поставити головне проблемне завдання і розподілити її вирішення на етапи. Наприклад, якщо планується укомплектувати новостворений підрозділ або додаткову штатну чисельність, то спочатку необхідно визначити, скільки працівників потрібно в цілому, потім - звідки можна їх узяти, розподілити завдання серед конкретних служб по напрямках роботи.

Балансовий метод, який дає змогу врівноважити потреби з можливостями, частіше застосовується у фінансово-господарчій діяльності. Його можна використовувати для підготовки відповідного розділу плану органу Національної поліції. Як приклад, можна навести план капітального будівництва, де вказуються джерела фінансування та цільові витрати, фінансовий план, який має статті витрат та прибутків.

Метод варіантів полягає у розробці кількох видів планових рішень та виборі найкращого з них у залежності від можливостей виконання.

В діяльності поліції найбільш широко застосовується *проблемне планування*. Його основа - виділення найбільш актуальних, спільних для всього органу проблем, які потребують комплексного використання всіх сил та засобів.

Програмно-цільовий метод, тобто розробка цільових комплексних програм, також може застосовуватися у практиці територіального органу Національної поліції, коли виникає дуже важлива проблема регіонального характеру, наприклад, будівництво на території району великого промислового об'єкту із залученням мешканців інших областей.

Підготовка плану роботи відділу поліції, у ході якої застосовуються згадані методи, проходить у *кілька етапів*. Спочатку з'ясовуються загальні цілі

й завдання органів Національної поліції, які впливають із законів та підзаконних актів, директив МВС, вказівок МВС.

Наступний етап - *збирання інформації* про стан оперативної обстановки, до якої відносяться дані, які характеризують демографічні, соціально-економічні, політичні процеси, стан злочинності, сили та засоби органу Національної поліції, ефективність його діяльності.

Потім ця інформація глибоко *аналізується*, на базі аналізу *визначаються конкретні цілі* органу на наступний період. Одночасно здійснюється *збирання пропозицій* служб та підрозділів органу Національної поліції, їх *вивчення та узагальнення*. На цій основі визначаються найбільш актуальні питання на запланований період.

Підготовка плану завершується *визначенням кола заходів*, які підлягають включенню до плану.

З цього починається процес *прийняття плану*, який складається з підготовки плану як документа, його обговорення (рекомендується зробити це на оперативній нараді, очолюваній начальником органу) та затвердження.

На всіх етапах та стадіях планування провідну роль грає начальник органу Національної поліції. Він визначає виконавців на кожному етапі, ставить їм завдання, ознайомлюється з результатами їх виконання, вносить корективи, тобто виступає організатором планування, який несе повну відповідальність за його якість і ефективність.

Затверджений план набирає сили управлінського рішення.

§2. Поняття та зміст контролю.

Контроль як функція управління полягає у спостереженні за діяльністю об'єкта і в перевірці її відповідності управлінським рішенням (законом, планам, нормам, статутам, інструкціям, наказам тощо). Контроль *спрямований* на виявлення, вивчення результатів впливу суб'єкта управління на об'єкт управління, відхилень від згаданих рішень, від норм організації, а також на

загальне регулювання діяльності об'єкта.

В поліції контроль служить двом основним *цілям*:

1) спрямуванню діяльності органів на виконання поставлених завдань методом перевірки її фактичного стану;

2) управлінню процесом удосконалення оперативно-службової діяльності шляхом своєчасного виявлення і усунення відхилень, недоліків та їх причин.

Нехтування контролем нерідко призводить до тяжких наслідків. На жаль, можна навести багато прикладів, коли незабезпечення керівництвом РВВС належного контролю приздило до непередбачуваних результатів.

Контроль - це своєрідна форма зворотного зв'язку, яка дозволяє побачити, виявити, наскільки точно додержуються задані системі параметри.

За допомогою контролю вирішуються такі управлінські завдання, як забезпечення неухильного виконання законів і підзаконних актів, які регламентують діяльність органів Національної поліції та їх підрозділів як об'єктів управлінської діяльності, досягнення своєчасності й належної якості виконання прийнятих рішень, підвищення ефективності службової діяльності, виконавчої дисципліни, надання допомоги, вивчення передового досвіду тощо.

Контроль здійснюється всіма суб'єктами управлінської діяльності. Якщо завдання вже виконано, то контроль реалізується у вигляді збору, узагальнення і обробки інформації, статистичних даних про діяльність системи або окремих виконавців.

У процесі управління контролю, як правило, передуює стадія організації виконання управлінських рішень. Разом з тим контроль не тільки може, а й повинен здійснюватися і в процесі розробки та прийняття рішень, і в процесі їх виконання.

Якими є основні *принципи контролю*? По-перше, контроль здійснюється на основі неухильного *додержання законності*. Контролюючі повинні не тільки вимагати законних дій від підконтрольних, але й самі суворо дотримуватися вимог закону, діяти в межах наданих їм повноважень.

Контрольні функції повинні здійснюватися всіма ланками керівників, а не

тільки спеціальними апаратами. Цим забезпечується *систематичність* і *безперервність* контролю. Важливим принципом контролю є його *всебічність*, *всесторонність*, охоплення всіх питань службової діяльності, розповсюдження контролю на всі структурні підрозділи. Потрібно виявлення не тільки недоліків, але і передового досвіду з метою його вивчення і розповсюдження.

Принцип *об'єктивності контролю* забезпечується глибиною вивчення контрольованих питань, високим професіоналізмом контролюючих, а також наявністю наукового обґрунтування критеріїв оцінки роботи органів, які перевіряються. Об'єктивність забезпечується також створенням спеціальних контрольних органів (штаб, відділ внутрішньої безпеки, інспекція з особового складу тощо).

Принцип *гласності* має неабияке значення для колективу, який перевіряється, для усунення недоліків. Відверта, принципова розмова про результати перевірки, про виявлені недоліки має, крім усього іншого, велике виховне значення.

Система контролю в поліції.

Система контролю складається з *таких елементів*: суб'єкти, об'єкти і предмети контрольної діяльності, види, форми, методи і засоби її здійснення.

Контрольна діяльність є прерогативою керівників соціальних систем будь-якого рівня і призначення. Але разом з тим намагання керівників особисто контролювати всю роботу підлеглих, як правило, мети не досягає. Контроль має свої рівні (ієрархію), кожний керівник контролює виконання власних рішень і рішень вищих інстанцій, виконання яких йому доручено.

Керівник поліції контролює роботу своїх заступників і керівників окремих служб, кожний з них, в свою чергу, контролює діяльність конкретних виконавців. Керівник має зосередити свою увагу на вузлових, основних проблемах, вирішення яких відіб'ється на всіх інших. Контроль деталей, окремих питань слід доручити підпорядкованим керівникам.

Спеціальні контролюючі підрозділи мають завдання загального, глибокого, наукового контролю на професійній основі. Самі вони рішень не приймають, а вносять керівнику пропозиції на основі одержаної інформації.

Слід відзначити, що в поліції певні контрольні функції мають секретаріати (канцелярії). На них покладений обов'язок контролювати своєчасний та якісний розгляд скарг і заяв громадян, а також строки виконання документів вищих інстанцій.

Суб'єкт контролю може бути відомчим, державним, громадським, внутрішнім або зовнішнім.

Зовнішній контроль щодо органів Національної поліції здійснюють органи державної влади та управління, прокуратури в межах наданих їм повноважень. Внутрішній контроль, наприклад, здійснюють керівники органів Національної поліції щодо підпорядкованих служб та підрозділів. Застосовуються і такі форми контролю, як самоконтроль та взаємоконтроль.

У практиці управління нараховується багато *форм контролю*. Він може бути *плановим* і *позачерговим*, *гласним* і *негласним* (останнє з поліцією не суперечить принципу гласності, оскільки негласно здійснюється лише сама перевірка, але наслідки її обов'язково обговорюються в колективі), *загальним* і *вибірковим*, але у всіх випадках він мусить бути *ефективним*, тобто сприяти досягненню позитивних результатів.

Безпосередня участь керівників у здійсненні контролю полягає в забезпеченні конкретних заходів реагування, які необхідні для усунення недоліків.

Залежно від того, на якій стадії діяльності з виконання управлінських рішень проводиться перевірка, розрізняють попередній, поточний і заключний контроль. *Попередній* контроль здійснюється в ході підготовки рішень. Наприклад, затвердження начальником органу плану роботи є, крім всього іншого, актом попереднього контролю. *Поліції як денний (поточний) контроль* - один з основних напрямків роботи керівника. В ході його корегуються рішення, вживаються додаткові заходи. *Заключний (підсумковий) контроль*

здійснюється після завершення реалізації рішення. Наприклад, розгляд на оперативній нараді виконання піврічного плану роботи органу Національної поліції.

Щодо *об'єкта перевірки* виділяють *загальний* контроль, який охоплює всі сторони діяльності контролюваного органу, та контроль *спеціальний*, пов'язаний із вивченням окремих напрямків роботи. Загальний контроль, як правило, здійснюють спеціальні контролюючі органи, спеціальний - працівники галузових служб самостійно або разом зі спеціальним контролюючим органом.

За предметом контролю також розрізняють контроль документальний та реальний. В першому випадку вивчаються документи, в другому - безпосередньо стан справ на місці. Документальний контроль не забезпечує ефективності, глибини. Його мусить доповнювати реальний контроль.

Серед форм контролю особливе місце займає комплексне інспектування органів Національної поліції, яке проводиться спеціально сформованими бригадами і носить багатоцільовий характер. В процесі інспектування вивчається стан справ в органі, оперативна обстановка на території, яка цим органом обслуговується, розробляються стратегічні напрямки діяльності органу тощо.

Усякий процес контролю має *три основні стадії*:

- а) підготовка до проведення перевірки;
- б) безпосередня перевірка;
- в) підбиття підсумків.

Підготовка до перевірки передбачає визначення кола осіб - учасників перевірки, розподіл обов'язків між ними, вибір форм і методів роботи, планування контрольної діяльності, інструктаж, розробку контрольних увідних (напад на банк, повідомлення про грабунок тощо).

Стадія безпосередньої перевірки включає збір і обробку інформації, безпосередній контроль (гласний і негласний, таємний) на робочому місці (хронометраж, візуальне спостереження), допомогу в усуненні недоліків.

Завершується процес контролю *підбиттям підсумків*. Вони

оформлюються актом, довідкою, рапортом, записом у книзі перевірок на посту або в черговій частині, складанням плану заходів щодо усунення недоліків, виявлених під час перевірки. Наслідки перевірки розглядаються на оперативних нарадах, засіданні колегії МВС.

Поняття, види та форми обліку в поліції

Облік є тим ґрунтом, на якому тільки й може здійснюватися контроль і одночасно він є формою контролю. Облік може бути як поточним, так і періодичним. Він *полягає* в одержанні, обробці, аналізі і систематизації даних про наслідки діяльності системи управління.

Але в процесі обліку якість роботи об'єктів контролю не оцінюється. Це - завдання контролю, який передбачає отримання і аналіз не тільки кількісної, але й якісної інформації, констатацію виконання або невиконання конкретних рішень, виявлення причин виявлених порушень.

Облік відносно контролю має допоміжне значення. Він є засобом забезпечення суб'єкта управління необхідною інформацією. Облік теж можна *поділити на поточний та підсумковий*. Перший передбачає отримання інформації про факти і події, які мають місце, другий - про проведену роботу щодо виконання управлінського рішення в цілому.

Так само *відносно об'єкта* (напрямку) облік поділяється на *загальний, спеціальний і детальний*. Загальний облік охоплює всі напрямки діяльності поліції. Одним з його видів є зведені дані про стан злочинності в районі (місті). Спеціальний стосується окремих питань діяльності поліції (наприклад, оперативний, експертно-криміналістичний, кримінологічний, дактилоскопічний та ін.). Нарешті, детальний облік може бути, наприклад, за місцем, часом, видам правопорушень і т.д.

Форми обліку можуть бути найрізноманітнішими: списочні, журнальні, картотечні, комп'ютерні тощо.

Контроль і облік мають величезне значення для органів Національної

поліції. Система, діяльність якої позбавлена обліку і контролю, не здатна функціонувати ефективно, більше того, вона нежиттєздатна, і її розпад - це просто питання часу.

Висновки

Прийняття більшості управлінських рішень в поліції здійснюється на основі планів, особливо це стосується основних напрямків діяльності (розслідування кримінальних проваджень, охорона громадського порядку, виховна робота з особовим складом тощо). Планування забезпечує організованість у діяльності органу Національної поліції головних завдань, підвищує відповідальність виконавців і полегшує контроль.

Планування є загальною функцією управління, яка включає в себе визначення цілей, завдань відділу Національної поліції на наступний період діяльності, засобів та методів їх досягнення і виконання.

З цього визначення випливає, що в плані обов'язково відображаються цілі й завдання, засоби та ресурси, які потрібні для їх досягнення і вирішення, намічені заходи з зазначенням черговості і терміну виконання, конкретних виконавців, контролю за виконанням планових заходів.

Залежно від проблем, які потребують вирішення, та мети, що має бути досягнута, у практиці в поліції застосовується стратегічне (перспективне), організаційно-тактичне та організаційно-оперативне планування.

Контроль – це своєрідна форма зворотного зв'язку, яка дозволяє побачити, виявити, наскільки точно додержуються задані системі параметри. За допомогою контролю вирішуються такі управлінські завдання, як забезпечення неухильного виконання законів і підзаконних актів, які регламентують діяльність органів Національної поліції та їх підрозділів як об'єктів управлінської діяльності, досягнення своєчасності й належної якості виконання прийнятих рішень, підвищення ефективності службової діяльності, виконавчої дисципліни, надання допомоги, вивчення передового досвіду тощо.

Контроль здійснюється всіма суб'єктами управлінської діяльності. Якщо завдання вже виконано, то контроль реалізується у вигляді збору, узагальнення і обробки інформації, статистичних даних про діяльність системи або окремих виконавців.

У процесі управління контролю, як правило, передують стадія організації виконання управлінських рішень. Разом з тим контроль не тільки може, а й повинен здійснюватися і в процесі розробки та прийняття рішень, і в процесі їх виконання.

Облік є тим ґрунтом, на якому тільки й може здійснюватися контроль, і одночасно він є формою контролю. Облік може бути як поточним, так і періодичним. Він полягає в одержанні, обробці, аналізі і систематизації даних про наслідки діяльності системи управління. Але в процесі обліку якість роботи об'єктів контролю не оцінюється. Це – завдання контролю, який передбачає отримання і аналіз не тільки кількісної, але й якісної інформації, констатацію виконання або невиконання конкретних рішень, з'ясування причин виявлених порушень.